

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man.

Subscription per year \$4.00
Telephone: St. John 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого люду — виходить два рази на тиждень:
В СЕРЕДУ І СУБОТУ.
Видає Стіваришнина "Українських Робітничих Вістей".

Передплата на рік \$4.00
Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS,
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

РАДЯНСЬКА ВЛАДА СИЛЬНА І НЕПОБОРИМА.

До канадського міста Вікторії над Тихим Океаном прибув миналого понеділка, дня 4 червня, бувший голова контрреволюційного правління в Україні, ген С. Д. Меркулов.

Та не про щось прибув Меркулов, яка покищо нам невідома, ми хочемо тут говорити. Що заставило нас згадати тут про прибув Меркулова, так це його "проголошення", що в 1924 році прийде кінець Радянським Республікам.

Першим із згаданих Американців з буржуазного табору є сенатор Бортон К. Вілер з Монтани. Він пробув кілька місяців в Радянських Республіках і на підставі власних спостережень пише до мейора міста Грейт Фолс, Монт., Г. В. Мічела, між иншим сідуюче:

"Правительство (совітське) є сильне і кожний признає, що воно остаете при власті. Нема нині в Росії сили, що змогли би поклати теперішній режим або навіть пробувати боротися з ним, або котра потрадила би правити краєм, наколи би встала захопити контролю. Лише анархія запанувала би на случай, як би теперішній лад був повалений".

А про Червону армію сенатор Вілер каже: "Червона армія має 600.000 жовірів і вони є добре вишкопані, добре нагороджані і добре убрані".

Другим Американцем з буржуазного табору, которого голос про Радянські Республіки подає буржуазна преса рівночасно з заявою Меркулова, є Вільям С. Гарнер, бувший шеф комунікації при Американській Ратушній Адміністрації (ARA) в Радянських Республіках. Як шеф комунікації при АРА під час її ратушньої акції серед голодуючих, Гарнер мав нагоду переїхати здовж і попереки Радянські Республіки і поробити свої власні спостереження. В американській буржуазній пресі він між иншим пише:

"Велика маса російського народу стає так привичаена до теперішнього правління, що правдоподібність переїми правління є крайню чужа. Еволюція зробить свою роботу".

А даліше: "Зміна до ліпшого в Росії цей весни в порівнянню з весною минаючого року є така велика, що це є майже не до увірення. Є велика надія, що поліпшення буде йти даліше. Його скорість буде залежати від кількох факторів тепер невідомих".

Розуміється, що оба згадані буржуї Американці не у всім годяться з совітським правлінням. Вони не є комуністами і навіть не можуть вповні зрозуміти того, що діється в Радянських Республіках. Все-ж такі наведені повисше їх слова говорять дуже багато. Тимбільше, коли зважимо, що це говорять не робітники, а представники буржуазії.

І який нудним супроти цих заяв є "проголошення" екс-лідера білогвардійських бандитів на Сибірі Меркулова про упадок в 1924 році радянської влади.

Та російські контрреволюційні в ролі Меркулова не покладають це думки на повалення Радянських Республік. За трохи міжнародного капіталу вони планують живи наїзди на робітничо-селянські держави.

Ось депеша з Парижа під датор 4. червня доносить, що в Парижі збираються делегати російських монархістів, авторитарних і конституційних тенденцій, з наміром приспінити привернення монархії в Росії. Кажуть, що Поклік до акції може прийти скоро. Акція мала би розпочатися під проводом бувшого великого князя Микола Миколаєвича, першого кузина бувшого царя.

Доносьти, що генерал Врангель обіхав вже ті місця, де працюють на ріці недовитки його армії.

Голова центральної монархістичної ради Марков твердить, що великий князь Микола Миколаєвич заявить у відповідну пору, яка акція є потрібна для привернення монархії в Росії.

Ось такі шляхи снують російські монархісти. Правда, самі вони безсилі, але за ними стоїть світовий капітал, який давав, дає і ще дасть мільйони на всяку авантуру, що буде плануватися проти Радянських Республік. І це робить той капітал тоді, коли його представники в особі американських сенаторів та буржуазних журналістів самі признають, що радянська влада є сильна, що її підтримує населення та що вона не думає падаяти, а на случай як би упала, то ніхто инший не був би в силі правити краєм і запанувала би анархія.

Та марні надії капіталу і російських монархістів. Радянським Республікам може бути нанесено много горя на случай нового нападу на них, та повалити їх не зможе ніяка сила. Бо вони — це мільйони робітників і селян, які життя своє положать а не віддадуть раз здобутої свободи. А капіталістичний світ розкладається, він боїться сам себе, він не певний, чи вислана ним проти С.С.Р. армія не обернеться завтра проти тих, що її вислали.

Та й питання ще, чи так легко можна було би вислати таку армію. Питання, чи новий похід до походу на робітничо-селянські республіки Сходу не був би сигналом до горожанської війни в капіталістичних державах.

Тому всі плани капіталістичного світа на повалення Радянських Республік є дуже небезпечні і їх автори можуть самі викопати собі гріб.

Лист зі Львова.

Висхід подорожи Фоша по Польщі. — Воєнні аларми польської преси. — Нагадня рекрутация. — Трудовий гієні — денунціанти.

Львів, 15. V. 1923.
Фош, оглянувши польський мілітаризм, поїхав на далішні воєнні наради до французького генерального штабу, у Варшаві дав він на бліхні аж 5 мільйонів польських марок, це є велику суму, бо аж 105 доларів. Здається більше не міг дати, бо польські згодні здержували його і у Варшаві і у Львові, забрали дещо з його гардероба.

Патріотичне похмілля впливається тепер у польській пресі беззастаними воєнними алармами. Одною дня польська преса трубить на цілу Польщу, що Англія виповідає війну більшовикам, що до Львова приїздить шеф англійського генерального штабу. Другою дня мистить ця преса алармуючі вісті про це, що Німеччина оголошила мобілізацію. Вечером того самого дня ця преса подає телеграмми, що Німеччина вивела Франції війну.

На другий день товстим друком оголошують польські газети, що в Червоній Армії вибух бунт, що збунтувався такий і такий полк і т. д. Рівно з цими настирливими воєнними алармами, які роблять серед населення доріжню ще більшою та помагують тільки операціям чорної біржі, ідуть воєнні приготування самої Польщі, які справді огортає воєнна горячка.

Ось вчераш, 14. мая, у Львові на вулицях і в газетах появилось оповіщення, яке заряджує винятково додатковий контрольний збір мущин, уроджених в роках 1883—1899 і замешкалих у Львові. Збір буде відбуватися щодня в днях від 14. до 28. мая. Незголошенося в повисшій речіці потягес за собою примінення кар, а іменно: ставлячи опір будуть примусово доставлені, а також буде наложена на них адміністраційна кара; есля-ж заїде зпидлок тяжкого перстувалення, чекає судова кара позбавленія свободи до трох років.

Видно, що Польща на гвалт переводить асертерунок. Рівночасно появилсь і друге оголошення такого змісту:

POWOLANIE ROCZNIKA 1896 NA 8 TYG. CZWENCIA.
D. O. K. we Lwowie powołuje na 8-miotygodniowe ćwiczenie wojskowe szeregowych rocznika 1896 roku.

Окрес ївїеzeń ustanowiony zostal od dnia 24. maja 1923 do dnia 17. lipca 1923 r. włącznie.
Значить, що на найбільш горячий час, бо підлях робіт і початків живн, заряджує Польща військові вправи. Щось отже задумує.

По селзах Тернопільщини, Скалатщини, Збаржачини і других околицях над Збручем стоїть вже польська артилерія і піхота. Чого, бог святий знає. Хіба не на вправих.

Що принесе найблизша польсько-французька геца — годі покищо предвидіти. Але в кождому разі це не вищує нічого доброго. Ми живемо тут в такій атмосфері, як жили перед липнем 1914 року. Арешти і труси між робітництвом і політично "неблагонадзожними" для Польщі ідуть кождого дня. Секретарі української соціал-демократичної партії день в день засинують письмами з краю про труси, арешти партійних організаторів, забираючи кас і організаційних книг і т. д. Всякі інтвенції не приносять успіхів. Діється це все на основі доносів. А доноси ці роблять таки на жаль самі українські "патріоти".

Орган трудовиків і диктатора Петрушевича "Діло" денунціє нас день в день перед польською дефензивою як більшовиків. Редактор Федорців, знаний Вам вже з моїх давніших дописів і документів, які я Вам вислав, взяв на себе головний обовязок денунціатора. Федорців є людина, що брала колись гроші з фондів Петлюри, опися, коли стала на

тайну службу у Поляків намовляла, як це свідчить лист пралата о. Куницького оголошений в "Слові", трудовиків, щоб вони робили угоду з Поляками. Т рівночасно, коли Червона армія стала в 1920 році під Львовом — разом з д-ром Р. Перфецьким бігала по Львові і збирала членів Ревкому — розуміється, з поручення польської дефензиви. Цей особник тепер денунціє У.С.Д.П. як цих, що за більшовійські гроші ведуть небезпечну Польщі пропаганду.

Посилаю Вам його статтю в "Ділі" з 15. мая ц. р. — нечуваний, нічнейний донос, звичайну денунціє до польської дефензиви. Читайте, канадські і американські робітники, та подивіайтеся, на що може спромочися редактор львівського органу Петрушевича.

Лайка і денунціє на У.С.Д.П. до поліції роблять своє. Федорців і трудовиків дістають признання цієї польської преси, нас замикують до тюрми, але в краю отвіряться очі на ці "патріотичні" подвиги "Діла". Люде пидзять, що це за пидци "патріоти" з табору диктатора Петрушевича. Навіть наші противники обурюються на ці доноси Федорців і його кумпанії.

От "Громадський Голос" з 4. 15. з 19. червня ц. р. рішучо клеймить цей поступок "Діла" супроти У.С.Д.П. і називає це вулчию по імени: "Хочеш кого повисити, зроби його комуністом", — та "перестерегає суспільність перед піддержуванням люде, що того рода доносима воюють, не маючи для свогої противника ні яких аргументів.

"Діло" і Федорців стоячи на службі у польської дефензиви — за всяку ціну хочуть терором привневити суспільність погодитися з Польщею. Польська преса пише про угодовий настрій і т. д. Найвно думає, що шпїцель Федорців, сердечний приятель ославленого Яковца з "Рідного Краю" — це вже все. Помилується. Суспільність, робічі маси Галичини, український хлоп і робітник давно вже на "Діло" і Федорців плюють та ідуть своїм шляхом.

В останній хвилі "Діло" приносьте ще одну денунціє, дуже хитро зредаговану. Ось вона:

ДЕ ПЕРБУВАЄ М. ЛУЦКЕВИЧ?
В польській пресі зявилось відомості, що пос. М. Луцкевич, якого видачу польському судови недавно ухвалив сойм, виїхав до совітської Росії. В колах, близьких до української парламентарної репрезентації по інформаціях, здобутих нашим співробітником, про цей виїзд пос. М. Луцкевича в совітську Росію нічого не відомо.

Федорців покликується на українську парламентарну репрезентацію у Варшаві, а це звичайний підлий викрут. В цій справі парламентарна репрезентація не давала "Ділу" ніяких виснешь, тимбільше, що посол Луцкевич не є її членом. Федорців нарочно пустив таку вістку до польської преси і звідтам до "Діла", щоб робити звичайний донос і шантаж.

От тоби "патріот" і "редактор"! Звичайний шпїцель і каналья. Луцкевич лежить хорий на туберкульозу.

ДВОБИЯ МІЖ ДВОМА ГАЛИЦЬКИМИ ПОЛІТИЧНИМИ КАЛІКАМИ.

Після славнозвісного "справедливого" акту 14. марта 1923 року, існуючі галицькі дрібно буржуазні партії кинулися на себе, прищучуєчи одні другим винув за приділення Сх. Галичини до Польщі. Так знані "Трудовики", які недовозначно ще перед вирішенням 14. марта задіялися до Варшави, стали пібіто на платформі власних сил, хоч в дійсності ріжними робітними групами ведуть ардницьку політику супроти працюючих галицьких мас. Одні з них поклонують Петрушевичові, другі (тихцем) Варшаві, треті (тихцем) віряють в Радянську Спільку Республік, звичайно, тільки як в реальної допомогу, а ніколи з симпатією до неї. І ця наскрїзь буржуазна адвокатська - пописька партія, що з кожним днем грає широкі ґрунт під ногами, бо широкі народні маси переконанісь в її "дійсності" зовсім поклаждать її, називає себе "трудовиків" тільки для того, щоб абаламувати трудові маси, які все таки до якогось часу, через свою неспівість нірили її. Що нава ця вмісно придумана для абаламування, ми пригадаємо тільки згодні націоналістичної партії (так давніше зваляся "Трудовики") в 1919 році в Станіславові, де кількаднівні впергі дебаты велися спеціально над зміною назви партії. Незадово помірний Тимко Старух, домагався, щоб в зміну увійшов додаток "соціально-трудова партія", бо як говорив сам отверто, це притягне до неї широкі маси. Але українська буржуазія не задоволіла бажання Старуха і пішла на скромнішу уступку і переівала себе на "Українську трудову партію".

Тільки в 1922 році дала знак про себе по кількох роках радикальна партія, яка по своїх програмі повинна бути селянською. Колись, до війни, виважала вона дуже "лівою", хоч по правді не була такою, бо гуртувала в себе переважно сільських богачів. Сьогодні вона дуже незначна і безсилна, та й її розбита на три групи: старих радикалів, молодих "лівих", що конетуєть з українськими та третіх — угодовців.

І ось саме тепер, на сторінках "Трудового" "Діла" у Львові, ведеться двобій між обома дрібнобуржуазними міщанськими партіями: радикальними і "Трудовими". "Трудовики" першій усього докорюють радикалам, що вони видали з себе такі визначні - польських послуг, як Михайло Яцків (був член управи рад. партії), брати Твердохіли (один з них Меаліт б. член управи рад. партії), Северин Данчилович (був. голова рад. партії) і Павло Лаврук (був. посол з рамени рад. пар.), Радукя і інші.

Радикали-ж знову, оправдують, що це винувата націоналістична ідеологія, яка вперлася в ради радикальної партії. По словам радикалів, всі ті ренегати-радикали в ролі Яковца, Твердохіли, Лаврука і ин. були запомерочені нац. дем. ідеологією і зневірившись у сили власного народу, пішли спасати Україну по вказівкам польської охрани. І радикальна партія тепер відпенується всього та твердить, що вона не бере на себе ніякої відповідальності, навіть за участь її членів в галицькому уряді Західної Української Народної Республіки 1918—1919 року, хоч мала своїх двох представників в тодішньому міністерстві (Державному Секретаріаті), а це: держ. секретар внутрішніх справ д-р Макух Іван і військовий — полк. Вітовський Дмитро.)

"Трудовики" — відповідаючи закидам своїх собратів — радикалів, висувають їм свої аргументи, які, ніде правди діти, правдиві, тому для цікавости наводимо деякі уривки. — "Праці радикальної партії в краю після весни 1919 року, аж до вирішення з 14. марта зводились виключно до підіпрання заходів галицького уряду Петрушевича на міжнародній арені та само, як і праці других дрібнобуржуазних — Ред. "У.Р.В." партій. З тим застереженням, що головний титар спочиває на трудовій партії, а радикальна партія в офіційних збірних завіях і комунікатах солідаризувалася з лінією, яку вибрав уряд (Петрушевича). А в акції цього уряду брав і бере участь — (головний ідеолог уряду!) один з найчільніших членів радикальної партії — д-р Осип Назарук.

Відносно "союзу" радикальної партії з українською групою есерів, "Діло" каже: "На злізі радикальної партії один з членів говорив: "Українська партія є соціалістичною партією, яка стремить до перебудови сучасного капіталістичного господарства на нове соціалістичне господарство, в якому не буде висискувачів і висискувачів, богачів і бідних, бо в ньому приватна власність буде знесена й ніхто не буде міг сказати: це моя фабрика, або це моя лавка". Дивно, що пани радикали не вступили з цєю папачеєю в 1919 р., дивно, що мовчали про неї аж до цвітня 1923 р. і цікаво, що в цім напрямі що іншого говорять партійний орган "Громадський Голос", а що іншого — фактичні провідники партії — д-р Макух і д-р Лев Бачинський. Чи повториться те саме, що во время оно в Станіславові 1919, коли радикальні послы в Нац. Раді сиділи на крайній правниці, а редактори радик. одіну "Народ" співали під дутку есерів?"

На закиди радикального органу "Громадського Голосу", що "Трудовики" вже не ховаються з бажаним співпраці з польсько - панською владою, "Діло" недовозначно признається:

"У панів з "Гром. Гол." може певним авторітетом користується Ленін й більшовики. Отже слід їм нагадати, що більшовики, які дійсно зляються людсьи чину, а не фраз, ніколи не боялись ставати на шлях використання легальних можливостей. Згадайте хочби їхню участь у виборах до соцієльських установчих зборів; які вони при иншій конюктурі саміж таки ліквідували. Може хоч ця послылка на авторітет шось промовить до наших радикальних Дон-Кіхотів".

Прингливувшись цьому двобові, ми з свогої становища можемо ось що сказати. І "Трудовики"-угодовці, з орієнтацією на Варшаву і радикали з під планцика недовитки есерів, з орієнтацією на "власні сили" — обоє є тільки політичними каліками, без найменших перспектив в будучині. "Трудовики", партія буржуазії, пош, власників, адвокатів і т. п. засуджена на немінущу смерть, так-же само, як і їх кілля. Впрочім самі себе ріжуть вони своєю явною і тайною орієнтацією.

Радикальна партія свій період віджила і даремно сподіється шось створити молоді елементи, (без сумніву ідейні хлопці), які стоять по середині і не знають куди іти — чи в право, чи в ліво. Жаль їм національно-шовієстичної ганчірки і не дуже усміхаються стати на радянській платформі. Тому їй придумують "власні сили", в які розуміється самі не вірять. Окрім цього одиникий елемент їх партії — селянство, масово гуртується в соціалістичні та комуністичні організації. І даремно на радикальному зїзді (кількох людей.) дунали такі порокині фрази, як про "знищення капіталістичного господарства та зрівняння суспільних кіляз". Це вже за пізньо. А що радикали тільки фразеологи, найкращий доказ, що їх визначний товариш д-р Назарук, є, як каже "Діло" — головним ідеологом петрушевичівської буржуазного "уряду" і звичайнішим павтним агентом його. Та ми віримо, що гурток тих ідейних люде, які намагаться воскресити трупа, кінці переконаються, що їх

ЛАНЦУЦЬКІ В ОБОРОНІ ЛУЦКЕВИЧА.

На засіданню польського союму дня 27. цвітня ц. р. комуністичний посол Ланцуюці виглоноси промову в обороні українського посла з Волині Марка Луцкевича, що зівстав виданий соймом польського судови. Промова Ланцуюціого звучить:

Шановні панове! Справа посла Луцкевича не є так простою, як би це вам видавалось (пос. Міхалюк; є кривдою). Ви моглиб придумати краший жарт. (пос. Станіткіс; Зачекайте, це ваша промова не скінчилась). Справа посла Луцкевича є справою цілого українського народу (крики), бо на креслах приміняється до України і Білорусії виняткові права. Нема ішкільництва, не можна свободно ужувати матеріальної мови (пос. Хошицькі; А що ви зробили з Буткевичем? Побідоносний комунізм) і есля якийсь представник того народу стає в обороні свого народу, і його прав (крики), то проти нього виступає вся місцева влада. І Ви панове криком не укріте того факту, що до посла Луцкевича і Українців панує у вас зоологічна несправедливість. (Шум, голоси: неправда. Маршалок; зловоніть.)

Рукводити вами, несправедливості і длатого я розумію становище наше тут в Соймі, що коли прокуратор не один раз домагався видачи послів з правниці, також по параграфу 129, ви тоді йому відмовляли в тім. Сойм не видав п. Строньського, Ільського, Полякевича і інших, котрі в своїх книжках і промовох остро нападали на найвищу державну владу, котрі підірвали основи теперішньої устрою і порядку, якого самі є прихильниками. І як ви мали до тих послів стільки поваги і не видали їх, то в ідншоєнно до національних меншостей, до України, ви повинні бути хоч остільки чемні, щоб не слухати того, що тут доносить прокурор. На чім збудован обвинувачення проти посла Луцкевича; чи може прокурор послал туди стенографа, котрий уважив списав промову посла Луцкевича? Ні! Був там агент дефензиви, котрий, як це буває завжди, передав промову по своєму і на підставі цього сфабрикованого справоздання прокурор домагався видачи. Наколи би ви видали ограничувальні тільки видча суд судитиме посла Луцкевича на свободі, то це ще зрозуміє. Але як видати Луцкевича, то певно зараз його зарештують, як це зробили з послом Домбалем. (Голоси: Слудно, нічого йому не станеться. Знаю, що нічого не станеться. Ми привикли сидіти по тюрмах, Україні також. Але то буде нове насилля над правми працюючого народу. Длатого уважаю, що не можна в такій спосіб ставити справи. Бачив я в законодавстві Соймі, що не раз видавалось послів з правниці, а ле у ніякого прокурора не було тоді і думки, щоби посла арештувати; відповідали вони на свободі. Але тут справа виглядає інакше. Невигідний для вас посол вміт арештується, пакується його до тюрми, фабрикується для тої справи свідків і на тії підставі готовий і вирок. Вам кохдит о тє, щоби збудується з Сойму не вигідного для вас посла. Для того хочете його видати. Я переконаний, що ви, панове, як будете і надаліше так поступати — то ще більше обурите проти себе опінію українського народу (шум, ріжні крики) і весь народ український завдяки такому вашому поступованню буде відноситись до польської влади зі страшною ненавистю. І слухно. А як того не хочете, то ви повинні голосувати за невидання посла Луцкевича. Тоді докажете, що можете одинаково (пос. Станіткіс; наівність) відноситись як до послів з правниці, так і до національних меншостей. (На лавках послів національних меншостей оплески).

Заходи даремні і підуть правдивим шляхом. Іншого виходу нема.

Земик М.

МАНІЛЯ, 28. мая. — Військовий — транспортувсь — "Мерит", який відплив в суботу до Злучених Держав, везучи 529 російських збігів з Сибіру, вернув до пристави Іба на острові Замбалес, бо Росіяне, які мали працювати на кораблі, вийшли на страйк.

Перед виїздом адмірал Штарк видав наказ, в якім сповістив Росієнів, що підчас подорожі вони мусять підлягати американським військовим законам і правилам, та мусять виконувати всяку роботу, до якої призначить їх команда корабля.